

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΑΝΟΙΚΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Εφαρμοσμένη Στατιστική

Έλεγχοι υποθέσεων

Διδάσκων: Επίκουρος Καθηγητής
Κωνσταντίνος Μπλέκας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

(Γ) Έλεγχος υποθέσεων για το ποσοστό (ρ)

Έστω τ.δ. $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ αποτελούμενο από n παρατηρήσεις με δυαδικές τιμές $x_i \in \{0, 1\}$ όπου υποθέτουμε Bernoulli κατανομή με μέση τιμή ρ και διακύμανση $\rho(1-\rho)$. Επομένως, ο δειγματικός μέσος (με βάση το ΚΟΘ) είναι μία κανονική τ.μ. με χαρακτηριστικά $\bar{X} \sim N\left(\rho, \frac{\rho(1-\rho)}{n}\right)$

Βασιζόμαστε στα προηγούμενα αποτελέσματα με παρόμοιο τρόπο βρίσκουμε για τις 3 πιθανές εναλλακτικές υποθέσεις:

(β1) $H_1 = \rho > \rho_0$	(β2) $H_1 = \rho < \rho_0$	(β3) $H_1 = \rho \neq \rho_0$
$\bar{X} \geq \rho_0 + \frac{\sqrt{\rho_0(1-\rho_0)}}{\sqrt{n}} z_\alpha$	$\bar{X} \leq \rho_0 - \frac{\sqrt{\rho_0(1-\rho_0)}}{\sqrt{n}} z_\alpha$	$\bar{X} \geq \rho_0 + \frac{\sqrt{\rho_0(1-\rho_0)}}{\sqrt{n}} z_{\alpha/2}$ $\bar{X} \leq \rho_0 - \frac{\sqrt{\rho_0(1-\rho_0)}}{\sqrt{n}} z_{\alpha/2}$

(Δ) Έλεγχος υποθέσεων για τη διασπορά (σ^2)

Χρησιμοποιούμε την γνωστή στατιστική συνάρτηση $Y = \frac{(n-1)S^2}{\sigma^2}$ όπου $S^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^2$, για την οποία γνωρίζουμε ότι ακολουθεί την χι-τετράγωνο, δηλ. $Y \sim X_{n-1}^2$ (n-1 βαθμούς ελευθερίας). Έτσι, δουλεύοντας με παρόμοιο τρόπο βρίσκουμε για τις 3 πιθανές εναλλακτικές υποθέσεις:

(β1) $H_1 = \sigma^2 > \sigma_0^2$	(β2) $H_1 = \sigma^2 < \sigma_0^2$	(β3) $H_1 = \sigma^2 \neq \sigma_0^2$
$S^2 \geq \frac{\sigma_0^2}{n-1} x_{n-1}^2(a)$	$S^2 \leq \frac{\sigma_0^2}{n-1} x_{n-1}^2(1-a)$	$S^2 \geq \frac{\sigma_0^2}{n-1} x_{n-1}^2(a/2)$
		$S^2 \leq \frac{\sigma_0^2}{n-1} x_{n-1}^2(1-a/2)$

(Ε) Έλεγχος υποθέσεων για τη διαφορά των μέσων δύο πληθυσμών ($\mu_1 - \mu_2$)

Έστω 2 τ.δ. $X=\{x_1, x_2, \dots, x_{n_1}\}$ και $Y=\{y_1, y_2, \dots, y_{n_2}\}$

(ε1) Αν γνωστές οι διασπορές σ_1, σ_2 τότε βασιζόμαστε στο ότι

$$\bar{X} - \bar{Y} \sim N\left(\mu_1 - \mu_2, \frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}\right)$$

(1) $H_1 = \mu_1 - \mu_2 > \delta$	(2) $H_1 = \mu_1 - \mu_2 < \delta$	(3) $H_1 = \mu_1 - \mu_2 \neq \delta$
$\bar{X} - \bar{Y} \geq \delta + \left(\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}\right) z_{\alpha}$	$\bar{X} - \bar{Y} \leq \delta - \left(\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}\right) z_{\alpha}$	$\bar{X} - \bar{Y} \geq \delta + \left(\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}\right) z_{\alpha/2}$ $\bar{X} - \bar{Y} \leq \delta - \left(\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}\right) z_{\alpha/2}$

(Ε) Έλεγχος υποθέσεων για τη διαφορά των μέσων δύο πληθυσμών ($\mu_1 - \mu_2$) - (συν.)

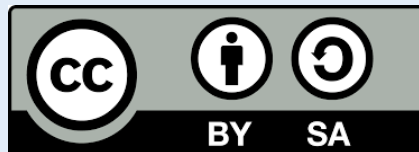
(ε2) Αν άγνωστές αλλά ίσες διασπορές, τότε βασιζόμαστε στο ότι

$$\frac{\bar{X} - \bar{Y} - (\mu_1 - \mu_2)}{S \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}} \sim t_{n_1+n_2-2}$$

και έτσι έχουμε

(1) $H_1 = \mu_1 - \mu_2 > \delta$	(2) $H_1 = \mu_1 - \mu_2 < \delta$	(3) $H_1 = \mu_1 - \mu_2 \neq \delta$
$\bar{X} - \bar{Y} \geq \delta + \left(s \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}} \right) t_{n_1+n_2-2}(a)$	$\bar{X} - \bar{Y} \leq \delta - \left(s \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}} \right) t_{n_1+n_2-2}(a)$	$\bar{X} - \bar{Y} \geq \delta + \left(s \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}} \right) t_{n_1+n_2-2}(a/2)$ $\bar{X} - \bar{Y} \leq \delta - \left(s \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}} \right) t_{n_1+n_2-2}(a/2)$

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση 1.0 διαθέσιμη εδώ.

[http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1052.](http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1052)

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Διδάσκων:
Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Μπλέκας.
«Εφαρμοσμένη Στατιστική. Έλεγχοι υποθέσεων».
Έκδοση: 1.0. Ιωάννινα 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση:
<http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1052>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή, Διεθνής Έκδοση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη.

- [1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.